

P5_TA-PROV(2003)0042

Euroopan unionin ja Valko-Venäjän suhteet

Euroopan parlamentin päätöslauselma Euroopan unionin ja Valko-Venäjän välisistä suhteista: kohti tulevaa kumppanuutta (2002/2164(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon 24. lokakuuta 1996 Valko-Venäjän tilanteesta antamansa päätöslauselman¹, jossa parlamentti päätti olla toteuttamatta uusia toimia kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen ratifioimiseksi siihen saakka, kunnes Valko-Venäjän viranomaiset antavat selvän merkin siitä, että ne aikovat täysin kunnioittaa perustavaa laatua olevia demokraattisia oikeuksia ja ihmisoikeuksia,
- ottaa huomioon 12. joulukuuta 1996 antamansa päätöslauselman Valko-Venäjän tilanteesta²,
- ottaa huomioon 10. huhtikuuta 1997 antamansa päätöslauselman Valko-Venäjän ja Venäjän federaation välisestä liittosopimuksesta³,
- ottaa huomioon 12. kesäkuuta 1997 antamansa päätöslauselman humanitaarista apua toimittavien kansalaisjärjestöjen vaikeasta tilanteesta Valko-Venäjällä⁴,
- ottaa huomioon ETYJin kuudennessa ministerikokouksessa Kööpenhaminassa 18. ja 19. joulukuuta 1997 ja Istanbulin huippukokouksessa 18. ja 19. marraskuuta 1999 tehdyt Valko-Venäjää koskevat päätökset,
- ottaa huomioon 19. helmikuuta 1998 mielivaltaisista pidätyksistä Valko-Venäjällä antamansa päätöslauselman⁵, jossa parlamentti ilmaisi huolestuneisuutensa elokuvaohjaaja ja "Charta 97" -liikkeen jäsenen Juri Haševatskin törkeän pahoinpitelyn johdosta,
- ottaa huomioon 16. heinäkuuta 1998 Valko-Venäjän tilanteesta antamansa päätöslauselman⁶, jossa todettiin, että Valko-Venäjän hallitus on toteuttanut tai sallinut toimia, jotka kohdistuvat 22 valtion suurlähettiläiden asuntoihin,
- ottaa huomioon YK:n talous- ja sosiaalineuvoston 19. elokuuta 1998 antaman päätöslauselman Valko-Venäjän ihmisoikeustilanteesta,

¹ EYVL C 347, 18.11.1996, s. 168.

² EYVL C 20, 20.1.1997, s. 141.

³ EYVL C 132, 28.4.1997, s. 224.

⁴ EYVL C 200, 30.6.1997, s. 179.

⁵ EYVL C 80, 16.3.1998, s. 250.

⁶ EYVL C 292, 21.9.1998, s. 155.

- ottaa huomioon 11. maaliskuuta 1999 antamansa päätöslauselman Valko-Venäjän tilanteesta¹,
 - ottaa huomioon 7. lokakuuta 1999 Valko-Venäjän tilanteesta antamansa päätöslauselman², jossa parlamentti ilmaisi huolestuneisuutensa Victor Gontjarin, Anatoli Krasovskin ja Juri Zanharenkon katoamisen johdosta,
 - ottaa huomioon ihmisoikeuksien puolustajien suojelun tarkkailuelimen (Observatory for the protection of Human Rights Protectors) kansainvälisen tutkimusryhmän raportin syyskuulta 2001,
 - ottaa huomioon 5. heinäkuuta 2001 Valko-Venäjältä ennen vuoden 2001 presidentinvaaleja antamansa päätöslauselman³ sekä troikan (ETYJin ja Euroopan neuvoston parlamentaarinen yleiskokous sekä Euroopan parlamentti) raportit vuoden 2000 yleisten vaalien (30. tammikuuta 2001) ja vuoden 2001 presidentinvaalien (4. lokakuuta 2001) jälkeen,
 - ottaa huomioon kertomukset ja ehdotukset Euroopan unionin Venäjä-strategiasta,
 - ottaa huomioon Euroopan unionin puheenjohtajavaltion 4. kesäkuuta ja 17. syyskuuta 2002 antamat julkilausumat Valko-Venäjältä ja ETYJistä,
 - ottaa huomioon 13. kesäkuuta 2002 antamansa päätöslauselman Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön edustuston neuvoo-antavasta seurantaryhmästä Valko-Venäjällä⁴,
 - ottaa huomioon 4. heinäkuuta 2002 antamansa päätöslauselman lehdistönvapaudesta Valko-Venäjällä⁵,
 - ottaa huomioon Euroopan unionin puheenjohtajavaltion 16. lokakuuta 2002 antaman julkilausuman Valko-Venäjältä,
 - ottaa huomioon marraskuussa 2002 Minskissä vierailleen Euroopan parlamentin ad hoc -valtuuskunnan antaman raportin,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 163 artiklan,
 - ottaa huomioon ulkoasioiden, ihmisoikeuksien sekä yhteisen turvallisuuden ja puolustuspolitiikan valiokunnan mietinnön (A5-0024/2003),
- A. ottaa huomioon edellä mainitun 24. lokakuuta 1996 antamansa päätöslauselman, jonka mukaisesti kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen uudistamiseksi ei toteuteta uusia toimia ennen kuin Valko-Venäjän viranomaiset antavat selvän merkin siitä, että ne aikovat kunnioittaa ihmisoikeuksia siten kuin ne on määritelty Euroopan

¹ EYVL C 175, 21.6.1999, s. 256.

² EYVL C 107, 13.4.2000, s. 107.

³ EYVL C 65 E, 14.3.2002, s. 373.

⁴ P5_TA(2002)0329.

⁵ P5_TA(2002)0379.

ihmisoikeussopimuksessa ja Pariisin peruskirjassa yhteisinä eurooppalaisina arvoina ja ennen kuin oikeusvaltion peruseriaatteen on jälleen saatettu voimaan,

- B. ottaa huomioon, että Euroopan parlamentti päätti vuonna 1999 laatia Valko-Venäjää koskevan mietinnön pyrkien tällä tavoin tukemaan Euroopan unionin ja kyseisen maan suhteiden kehittämistä ja auttamaan Valko-Venäjää luomaan pohjan kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen voimaantulolle kyseisen sopimuksen 2 artiklan mukaisesti,
- C. ottaa huomioon, että suotuisan kehityksen sijasta Valko-Venäjän tilanne on heikentynyt siinä määrin, että ihmisoikeuksiin suhtaudutaan halveksien, alahuoneelta on riistetty lainsäädäntövalta ja talouselämä on presidentin käskyvallan alla,
- D. ottaa huomioon troikan tulleen siihen johtopäätökseen, että sen enempää vuoden 2000 parlamenttivaalit kuin vuoden 2001 presidenttivaalitkaan eivät olleet rehdit ja vapaat,
- E. ottaa huomioon, että Valko-Venäjä muodostaa tärkeän linkin EU:n ja Venäjän välillä ja että maa toimii lisääntyvän kaupan porttina molempiin suuntiin,
- F. katsoo kuitenkin, että kaikkien suhteiden jäädyttäminen ei ole toivottavaa ja että Valko-Venäjän tilanteen odotettavissa oleva normalisointi on yhteydessä suhteiden kehittymiseen ja kauppaan Euroopan unionin kanssa, ja että se perustuu EU:n läheisyyteen Valko-Venäjän kansalaisten ja päättäjien elämässä ja toiminnassa,
- G. ottaa huomioon, että Valko-Venäjä voi kehittää edelleen läheisiä taloudellisia suhteitaan Venäjän kanssa ainoastaan parantamalla suhteitaan EU:hun etenkin, kun otetaan huomioon EU:n ja Venäjän suhteiden vilkastuminen,
- H. ottaa huomioon, että kumppanuussopimuksen tekeminen Valko-Venäjän kanssa osana EU:n Venäjä-strategiaa ja alueen muita maita koskevaa strategiaa edistäisi rauhaa ja alueellista vakautta, mutta on tietoinen siitä, että se on epätodennäköistä nykyisen hallinnon ollessa vallassa,
- I. ottaa huomioon, että Yhdysvaltojen ulkoministeriön mukaan Valko-Venäjä, joka on maailman kymmenen suurimman aseviejän joukossa ja jonka aseiteollisuudella on läheiset yhteydet Venäjän asevoimien hallitsemiin teollisuudenaloihin, on osallisena laittomissa asekaupoissa ja kouluttaa myös Irakin asevoimia käyttämään S-300 -ohjusjärjestelmiä,
- J. ottaa huomioon, että yksikään kansainvälinen elin ei ole tunnustanut vuoden 2001 presidentinvaaleja, joiden jälkeen presidentti Lukashenko pysyi vallassa, rehdeiksi ja vapaiksi ja että sitä vastoin niin sisäinen oppositio, ulkomaiset hallitukset kuin EU:kin ovat kiistäneet vaalien tuloksen ja että vaaleja edelsivät hallituksen mielivaltaiset toimet poliittista oppositiota, riippumattomia tiedotusvälineitä ja vaaleja tarkkailemaan saapuneita järjestöjä kohtaan,
- K. ottaa huomioon, että presidentti Lukashenkon autoritaariselle hallinnolle tyypillistä on ollut opposition vainoaminen, kriittisten mielipiteiden esittäjien eliminoiminen ja suosikkiverkoston luominen kaikkiin hallinnon raitaisiin,

- L. ottaa huomioon, että Euroopan unioni on toistuvasti tuominut Lukashenkon hallituksen toteuttamat merkittävien oppositiojohtajien pidättämiset, ja koska useiden henkilöiden katoamistapauksien ratkaisussa ei ole tapahtunut merkittävää edistystä, unioni on pyytänyt, että asia todella tutkitaan,
- M. valittaa, että Valko-Venäjän hallitus on päättänyt olla jatkamatta ETYJin neuvoa-antavan seurantaryhmän Valko-Venäjällä virkaatekevän päällikön Andrew Carpenterin viisumia,
- N. ottaa huomioon 14 jäsenvaltion tekemän päätöksen olla myöntämättä viisumioikeutta useille merkittävälle Valko-Venäjän johtohahmoille Valko-Venäjän yritettyä lopettaa ETYJin neuvoa-antavan seurantaryhmän toiminnan maassa,
- O. ottaa huomioon, että demokraattiset vapaudet ovat heikentyneet, ihmisoikeuksia ei kunnioiteta ja riippumattomien tiedotusvälineiden, mukaan lukien ulkomaiset tiedotusvälineet, ongelmat lisääntyvät; on huolestunut hallituksen lisääntyvästä sekaantumisesta ammattiliittojen toimintaan,
- P. ottaa huomioon, että valvontaa varten on luotu pyramidirakenne (vuoden 1994 lopusta alkaen), sitä on laajennettu ja sillä valvotaan kaikkia yhteiskunnan ja politiikan aspekteja hallintoelimistä alkaen maan syrjäisimpiin alueisiin saakka,
- Q. katsoo, että ajatusta yhtenäisen talousalueen luomisesta, johon Venäjä pyrkii ja jota EU tukee, on hyvin vaikea toteuttaa uudistuksia vastustavan Valko-Venäjän kanssa,
1. ilmaisee huolensa Valko-Venäjän lisääntyvästä ja vaarallisesta oma-aloitteisesta eristäytymisestä niin lännestä kuin idästäkin maan presidentin autoritaarisen ja epädemokraattisen hallinnon seurauksena, mikä saattaa johtaa siihen, että maasta tulee epävakauden ja ongelmien pesäke koko alueella;
 2. ilmaisee huolensa Valko-Venäjän demokratiaan ja markkinatalouteen siirtymiselle välttämättömän talousuudistusten ja poliittisten uudistusten prosessin pysähtymisestä; kehottaa painokkaasti Valko-Venäjän viranomaisia tarkistamaan pakkopolitiikkaansa ihmisoikeuksiin nähden ja palaamaan menetelmiin, joilla pystytään takaamaan ihmisoikeuksien ja perusvapauksien, etenkin uskonnonvapauden ja vapaan lehdistön, kunnioitus sekä oikeusvaltion periaatteiden noudattaminen;
 3. kehottaa Valko-Venäjän hallitusta ratkaisemaan pikaisesti mielekkäiden valtaoikeuksien antamista kansalliselle parlamentille koskevan kysymyksen;
 4. tuomitsee ankarasti hallinnon erottelemattomat hyökkäykset tiedotusvälineitä, toimittajia, opposition jäseniä ja ihmisoikeuksien puolustajia kohtaan tai kaikkia muita kohtaan, jotka yrittävät ilmaista vapaasti kriittisiä mielipiteitä presidenttiä ja hallintoa vastaan; nämä hyökkäykset ilmenevät summittaisina pidätyksinä, pidätettyjen epäasianmukaisena kohteluna, katoamisina, vainona poliittisin perustein ja muina painostustoimina, jotka ovat vastoin demokratian ja oikeusvaltion perusperiaatteita; paheksuu ankarasti uskonnollisten johtajien ja eri uskontojen kannattajien painostamista uuden uskontoja sääntelevän lain nojalla;

5. vaatii presidenttiä ja hallitusta takaamaan tuomioistuinjärjestelmän riippumattoman toiminnan; kehottaa Valko-Venäjän viranomaisia kunnioittamaan allekirjoittamiaan tiedotusvälineiden vapautta, kokoontumisvapautta ja ilmaisunvapautta koskevia kansainvälisiä sopimuksia sekä kehottaa tarkistamaan niitä rikoslainsäädännön määräyksiä, jotka rajoittavat kyseisiä vapauksia, ja noudattamaan täysimääräisesti kidutuksen vastaista YK:n yleissopimusta;
6. vaatii Valko-Venäjän viranomaisia toteuttamaan tarpeelliset talousuudistukset, jotta päästään siirtymään vanhentuneesta suunnitelmataloudesta markkinatalouteen ja jotta kehitetään ulkomaisille sijoituksille suotuisempaa lainsäädäntöä; pahoittelee laajalle ulottuvaa, jatkuvasti kasvavaa köyhyyttä Valko-Venäjän yhteiskunnassa, joka kärsii huonosta taloushallinnosta ja kansainvälisten rahoituslaitosten tuen rajallisuudesta näiden vaietessa Valko-Venäjän tilanteesta;
7. vaatii lakkauttamaan kuolemanrangaistuksen, joka on yhä käytössä Valko-Venäjällä huolimatta Euroopan unionin, Euroopan neuvoston ja ihmisoikeusjärjestöjen huomattavasta painostuksesta;
8. korostaa, että EU:n ja Valko-Venäjän välisen vuoropuhelun uudelleen käynnistäminen, joka edellyttää, että jälkimmäinen täyttää vuonna 1996 keskeytetyssä kumppanuus- ja yhteistyösopimuksessa esitetyt edellytykset, on molempien osapuolten edun mukaista vakauden ja turvallisuuden takaamiseksi tässä Euroopan osassa ja ansaitsee erityistä huomiota Euroopan unionin tulevan laajentumisen kannalta;
9. kehottaa painokkaasti komissiota kehittämään "laajempaa Eurooppaa" käsittelevän ehdotuksensa yhteydessä Valko-Venäjän demokratisoimista ja sosiaalisen markkinatalouden luomista maahan koskevan erityisstrategian; katsoo, että kyseisen strategian tulee perustua 18. joulukuuta 1997 Tacis-ohjelman yhteydessä toteutettavasta Valko-Venäjän kansalaisyhteiskunnan kehittämistä koskevasta ohjelmasta vuodelle 1997 tehdyllä neuvoston päätöksellä 98/1/EY, Euratom¹ Valko-Venäjän osalta hyväksytyyn Tacis-ohjelman myönteisiin saavutuksiin; on sitä mieltä, että erityisstrategiaa noudattamalla pitäisi saavuttaa erityisesti seuraavat tavoitteet: kansalaisyhteiskunnan, mukaan lukien ammattiliitot ja työnantajajärjestöt, eri muotojen vahvistaminen ja kehittäminen, vapaan ja monipuolisen mediaympäristön kehityksen tukeminen, ponnistelut demokraattisen Eurooppaan suuntautuneen yliopiston ja akatemiajärjestelmän kehittämiseksi ja kilpailukykyisten pk-yritysten muodostaman vakaan sektorin kehityksen tukeminen; katsoo lisäksi, että strategiaan olisi myös sisällytettävä kumppanuusohjelmia, joilla tuetaan Valko-Venäjän kansalaisyhteiskunnan toimijoiden mahdollisuuksia kerätä kokemuksia demokratiasta eurooppalaisista naapurivaltioista ja soveltaa kyseisiä kokemuksia omassa maassaan;
10. pyytää komissiota ennakoimaan kaiken vahingollisen taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen laajentuneen EU:n tulevalle itärajalle ja rajoittamaan salakuljetusta tai maahanmuuttoa sekä määrittelemään samansuuruiset uusien itänaapureiden Ukrainan, Valko-Venäjän ja Moldovan läntisille alueille myönnettävät yhteisön taloudelliset ohjelmat ja tuet kuin ne, joita toteutetaan jo lähistöllä sijaitsevien ehdokasvaltioiden itäisillä alueilla;

¹ EYVL L 1, 3.1.1998, s. 6.

11. pitää hyödyllisenä ja välttämättömänä, että niin EU kuin sen jäsenvaltiotkin tehostavat kontakteja uudistusmielisiin voimiin Valko-Venäjän yhteiskunnan sisällä kaikilla aloilla (kansalaisjärjestöissä, kirkossa, yrittäjien keskuudessa, ammattiyhdistyksissä, kulttuurialalla, yliopistoissa, talousalalla sekä hallituksesta riippumattomissa ihmisoikeusjärjestöissä), kuten myös demokraattisiin oppositiopuolueisiin tukemalla ja avustamalla näitä;
12. kehottaa komissiota lisäämään nykyisten demokratian tukiohjelmien yhteydessä rahoitustukeaan valtioista riippumattomille järjestöille, joiden tavoitteena on kehittää Valko-Venäjän kansalaisyhteiskuntaa ja riippumattomia tiedotusvälineitä, mikä vaikuttaa erityisen vaikealta tehtävältä nykyisissä olosuhteissa; pitää myönteisenä 10 miljoonan euron varaamista pienten hankkeiden ohjelmaan (Country Action Programme for Belarus -ohjelmassa vuosiksi 2000–2003) erityisesti, koska tämä ohjelma soveltuu paikallisten ja alueellisten viranomaisten vahvistamiseen pienten ja hyvin pienten hankkeiden avulla;
13. panee pahoitellen merkille, että Valko-Venäjä ei enää kuulu European Initiative for Democracy and Human Rights -ohjelman (EIDHR 2002–2004) kohdemaihin, koska komissio on todennut, että saajamaa ei (erityisesti presidentin antaman määräyksen nro 8 vuoksi) täytä tämän ohjelman täytäntöönpanon edellyttämiä vaatimuksia; pahoittelee edelleen, että Valko-Venäjää ei yllä mainituista syistä oteta huomioon piakkoin julkistettavassa kilpailussa ehdotuksista Tacis Institution Building Partnership Programme -ohjelmassa (IBPP); kehottaa Valko-Venäjän hallitusta viipymättä peruuttamaan erityisesti presidentin antaman määräyksen nro 8 ja luomaan edellytykset sille, että demokratian vakauttamiseksi ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseksi toteutettavat EU:n (yhteis)rahoittamat hankkeet voidaan panna menestyksekkäästi täytäntöön;
14. pitää tärkeänä koordinoida näitä ponnisteluja alueellisella ja kansainvälisellä tasolla, käytännössä ETYJin ja Euroopan neuvoston kaltaisten kansainvälisten elinten ja Yhdysvaltojen kanssa, jotta taattaisiin kaikkien toteutettavien toimien johdonmukaisuus ja edistettäisiin sillä tavoin Valko-Venäjän demokratiaan siirtymistä ja lisättäisiin niiden potentiaalista vaikutusta;
15. kehottaa komissiota ja neuvostoa käynnistämään heti, kun perusedellytykset täyttyvät, jäsennellyn vuoropuhelun Valko-Venäjän ja EU:n välillä sisä- ja oikeusasioden alan yhteistyön lisäämiseksi, erityisesti järjestäytyneen rajat ylittävän rikollisuuden ja etenkin laittoman ihmiskaupan ja laittomien maahanmuuttajien salakuljetuksen torjumiseksi;
16. katsoo, että Venäjä voisi omaksua sovittelijan roolin Valko-Venäjän hallituksen suhteen ja rohkaista sitä sitoutumaan demokraattisiin muutoksiin molempia maita yhdistävien tärkeiden historiallisten, kulttuuristen, taloudellisten ja poliittisten siteiden perusteella; pyytää ottamaan tämän asian esille Venäjän kanssa käytävässä säännöllisessä vuoropuhelussa, jotta sopivin toiminnan suunta voidaan hahmottaa; korostaa, että Venäjän ja ei-demokraattisen Valko-Venäjän muodostama unioni olisi ristiriitainen;
17. kehottaa Valko-Venäjän kansaa ottamaan osaa maaliskuussa 2003 pidettäviin paikallisvaaleihin; kehottaa painokkaasti keskusvaalikomiteaa tarjoamaan maan kaikille poliittisille voimille tasapuoliset edellytykset asioida komitean kanssa sekä yhtäläiset mahdollisuudet asettaa ehdokkaita; vetoaa Valko-Venäjän hallitukseen, jotta se sallisi

kansainvälisten tarkkailijoiden tarkkailla vaaleja, jotta varmistettaisiin, että vaalit toteutetaan vapaasti ja rehellisesti; tunnustaa tulevien paikallisvaalien suuren merkityksen niin Valko-Venäjän paluun demokratiaan kannalta kuin Valko-Venäjän paluulle kansainvälisen demokraattisen yhteisön pariin;

18. tukee voimakkaasti humanitaarisen avun ohjelmia Tshernobylin onnettomuuden uhrien hyväksi; toteaa, että onnettomuuden dramaattiset seuraukset näkyvät edelleen johtuen pitkäkestoisesta säteilyvaikutuksesta ja että 30 prosenttia Valko-Venäjän alueesta on joutunut kärsimään onnettomuudesta, minkä vuoksi taloudellinen toiminta maassa on huomattavasti vähentynyt; pyytää komissiota ja neuvostoa myöntämään lisää varoja kyseisiin ohjelmiin, jotta saastuneilla alueilla asuvaa Valko-Venäjän väestöä tuettaisiin mahdollisimman avokätisesti ja osoitettaisiin EU:n solidaarisuutta sekä varmistettaisiin sen toiminnan näkyvyys alueella;
19. korostaa, että Valko-Venäjä on naiskaupan lähtö- ja kauttakulkumaa ja kehottaa Valko-Venäjän hallitusta ryhtymään yhteistyössä kansainvälisten elinten ja kansalaisjärjestöjen kanssa tehokkaisiin toimiin kyseisen kaupan torjumiseksi toteuttamalla ehkäiseviä ohjelmia, kouluttamalla poliisi- ja oikeuslaitoksen työntekijöitä ja asettamalla naiskauppiaat syytteeseen sekä varmistamalla, että naiskaupan uhreille ja todistajille taataan tehokas suojele, tuki ja kuntoutus;
20. tähdentää, että Valko-Venäjän on tehostettava toimiaan mitä erilaisimpien aseiden laittoman kaupan ja kauttakulun lopettamiseksi, sillä ne muodostavat vakavan uhan ei ainoastaan turvallisuudelle ja vakaudelle kyseisellä alueella vaan muuallakin;
21. kehottaa troikkaa jatkamaan yhteistoimintaa tarkoituksena vaikuttaa myönteisesti demokratian palauttamiseen Valko-Venäjälle ottaen huomioon, että tällä hetkellä troikka on ainoa viestintäyhteys Lukashenkon hallituksen kanssa;
22. pitää myönteisenä ETYJin toimiston avaamista Minskiin 1. tammikuuta 2003 ja pyytää Valko-Venäjän hallitusta tekemään tiivistä yhteistyötä kyseisen toimiston kanssa, jotta sen tärkeä tehtävä edistää demokraattisia uudistuksia ja oikeusvaltion periaatteita täytettäisiin parhaimpien olosuhteiden vallitessa; valittaa kuitenkin, että ETYJin toimivaltaa on rajoitettu voimakkaasti, minkä vuoksi sen sekä troikan työ vastaavasti vaikeutuu huomattavasti;
23. kehottaa Valko-Venäjän viranomaisia kunnioittamaan ammattiyhdistysoikeuksia, erityisesti yhdistymisvapautta ILO:n yleissopimusten mukaisesti, jotka Valko-Venäjä on ratifioinut;
24. pyytää neuvostoa ja komissiota ryhtymään kaikkiin mahdollisiin toimiin Valko-Venäjän viranomaisten kanssa, jotta professori Juri Bandazhevskyn vankilaoloja ja oikeudenkäyntiasiakirjoja tarkastellaan uudelleen;
25. vahvistaa edellä mainitussa 24. lokakuuta 1996 antamassaan päätöslauselmassa ilmaisemansa päätöksen olla ratifioimatta Euroopan unionin ja Valko-Venäjän välistä kumppanuus- ja yhteistyösopimusta ennen kuin Valko-Venäjän hallitus ryhtyy selkeisiin toimiin demokraattisten oikeuksien ja vapauksien ja oikeusvaltion periaatteiden kunnioittamiseksi pysyvästi;

26. kehottaa komissiota käynnistämään virallisen tutkimuksen yhdistymisvapauden tilanteesta Valko-Venäjällä ja käynnistämään tutkimuksen perusteella tarvittaessa menettelyjä, joilla asetuksen (EY) N:o 2820/98 mukaiseen yleiseen tullietuusjärjestelmään sisältyvät kauppaetuudet peruutetaan väliaikaisesti;
27. korostaa, että Valko-Venäjällä, Ukrainassa ja Moldovassa on kansalaisyhteiskunnan avulla kiireellisesti ja strategisesti välttämätöntä edistää EU:n toimintaa, ohjelmia ja arvoja koskevia esityksiä, tiedonvälitystä ja valveuttamista, erityisesti avaamalla euroneuvontakeskusten tiheän verkon näihin kolmeen tulevan laajentuneen Euroopan unionin naapurivaltioon;
28. kehottaa komissiota ehdottamaan Valko-Venäjälle, että maan koululaiset ja opiskelijat voisivat osallistua yhteisön koulutus- ja kulttuuriohjelmiin, kuten Leonardo, Sokrates, Nuorisio ja Kulttuuri 2000, joiden avulla maan nuorta väestönosaa, josta tulee maan kansalaisyhteiskunnan ja johtajien seuraava sukupolvi, voitaisiin valistaa lähiaikoina uudeksi naapuriksi tulevan EU:n toimintalinjoista ja arvoista;
29. kiinnittää komission huomiota siihen, että tiettyjen ehdokasmaiden ja Valko-Venäjän välillä on olemassa ekologisista "euroalueita", kuten Bialowiezan luonnonsuojelualue, joka on ensisijaisen tärkeä Euroopan mantereen luonnonperinnön ja biodiversiteetin kannalta, ja korostaa, että näiden luonnonvarojen ja -rikkauksien säilyttäminen molemminpuolin laajentuneen EU:n itärajaa ei toteudu täysin ja tehokkaasti, jos Valko-Venäjä ei voi osallistua yhteisön ympäristöohjelmiin ja -lainsäädäntöön, kuten Natura 2000:een ja luontotyyppi- ja lintudirektiivien täytäntöönpanoon;
30. pyytää tässä yhteydessä erityisesti ja nimenomaan komissiota toteuttamaan valkovenäläisiä säteilystä kärsineiden alueiden lapsia varten erityisen hoito-ohjelman EU:n sairaaloissa ja terveydenhuoltopalveluissa ja järjestämään lapsille lääketieteellistä tukea ja seurantaa, koska tämän nuoren sukupolven terveys on erityisessä vaarassa ja haavoittuva radioaktiivisen säteilyn vaikutuksille;
31. pitää tarpeellisena tarjota Valko-Venäjän kansalaisille mahdollisuus käyttää tiedotusvälineitä ja saada tietoa sekä laajentaa tätä mahdollisuutta, jotta he voisivat saada enemmän tietoa EU:sta ja ymmärtää sitä paremmin, ja kehottaa tätä varten komissiota edistämään tv- ja radiolähetyksiä naapureina olevista ehdokasmaista, kuten Liettuasta ja Puolasta, siten että lähetyksiä voitaisiin ottaa vastaan kaikkialla Valko-Venäjän alueella;
32. pitää EU:n yhtenäisyyden ja uskottavuuden kannalta tärkeänä, että se luo suhteet jokaisen Itsenäisten valtioiden yhteisöön kuuluvan jäsenvaltion kanssa samojen poliittisten, yhteiskunnallisten ja taloudellisten vaatimusten perusteella kuin mitä Valko-Venäjältä edellytetään;
33. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, jäsenvaltioiden parlamenteille sekä Valko-Venäjän hallitukselle ja parlamentille.